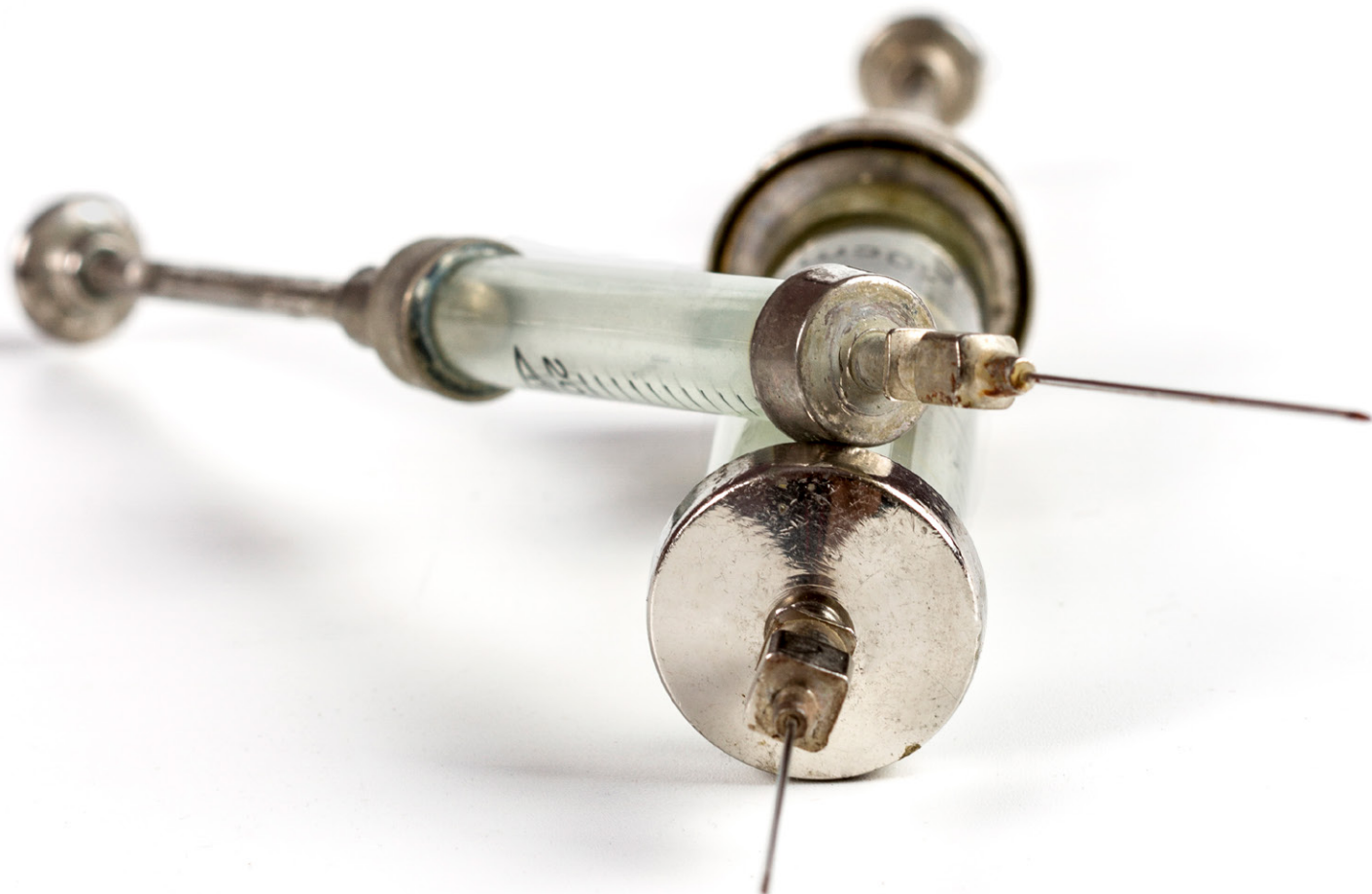

ANTIDOPINGOVÁ
AGENTÚRA
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

PaedDr. Žaneta Csáderová, PhD.
Ing. Tomáš Pagáč, PhD.

ANTIDOPINGOVÉ VZDELÁVANIE V PRAXI

3. ČASŤ:

**Doping
a jeho
história**

Úvod

V tretej časti nášho vzdelávacieho projektu sa posúvame do vyššej vekovej kategórie (12-16 rokov), čo znamená, že sa na doping a antidoping pozrieme z inej perspektívy a podrobnejšie. Študentom predstavíme pojem doping v športe nielen v zmysle ducha športu, ale aj z pohľadu konkrétnych zakázaných látok. Študentov necháme uvažovať o tom, čo je doping, ako aj o tom, ako história dopingu ovplyvňuje súčasný šport. Študenti sa tiež zoznámia s rôznymi organizáciami, ktoré riadia boj proti doping v športe.

Témy:

- Čo je doping?
- Aká je história dopingu v športe?
- Aká je história boja proti doping v športe?
- Kto bojuje proti doping v športe?
- Aké dôležité dokumenty upravujú boj proti doping v športe?
- Sú antidopingové pravidlá rovnaké vo všetkých krajinách a vo všetkých športoch?

Činnosti:

- Definícia dopingu
- História dopingu a antidopingu (časová os)

Aké zručnosti sa uvedú do praxe v tomto kurze:

- Čítanie s porozumením
- Písomný prejav
- Ústny prejav
- Kolektívna činnosť
- Kritické myslenie

LEKCIA 1:

Čo je doping?

Informácie:

Medzinárodne uznávaná definícia dopingu

Bežná populácia považuje za doping iba užitie zakázanej látky, ale za doping sa považuje aj porušenie iných antidopingových pravidiel. Vo Svetovom antidopingovom kódexe je doping definovaný ako **porušenie jedného alebo viacerých antidopingových pravidiel**. Športovci alebo iné osoby (tréneri, lekári) musia vedieť, čo je to porušenie antidopingových pravidiel, a zároveň poznať látky a metódy obsiahnuté v Zozname zakázaných látok a metód, ktorý každoročne vydáva Svetová antidopingová agentúra. Okrem tohto Zoznamu existuje ešte iný predpis, ktorý by mali poznať aj rekreační športovci a iné osoby. Je to §176 Trestného zákona, kde sú zadané anabolické látky a látky s iným hormonálnym účinkom. Porušenie tohto zákona znamená, že športovec aj nešportovec môže byť trestnoprávne stíhaný.

Používanie alebo pokus o použitie zakázanej látky a metódy:

Športovec je zodpovedný za všetko, čo vstupuje do jeho tela. To znamená, že doping sa neobmedzuje iba na používanie zakázanej látky s cieľom zvýšiť výkonnosť. Niektoré dopingové látky pomáhajú s regeneráciou, iné

zlepšujú koncentráciu a ďalšie ako napríklad drogy sú vo všeobecnosti proti duchu športu. Povinnosťou športovca je okrem iného aj informovanie lekára, že podlieha antidopingovým pravidlám. V prípade, že je nutné užívanie zakázanej látky zo zdravotných dôvodov, môže športovec požiadať o udelenie terapeutickú výnimky.

Držba zakázanej látky:

Športovec môže byť obvinený z porušenia antidopingového pravidla aj keď sa zistí, že vlastní zakázanú látku alebo sa pokúša používať zakázanú látku. To znamená, že aj keď športovec látku neužil, nemá povolené ju držať. Toto porušenie antidopingového pravidla zahŕňa aj obchodovanie a podávanie zakázanej látky inému športovcovi.

Zasahovanie do procesu testovania:

Športovec, ktorý odmietne poskytnúť vzorku po tom, ako bol informovaný, že bol vybraný na dopingovú kontrolu sa taktiež dopúšťa porušenia antidopingového pravidla. Športovec, ktorý súhlasí s poskytnutím vzorky, ale zámerne marí priebeh dopingovej kontroly alebo sa pokúša manipulovať so svojou vzorkou alebo akoukoľvek inou časťou procesu, tiež porušuje antidopingové pravidlá.

Neposkytovanie informácií o mieste pobytu:

Športovci zaradení do registra pre testovanie sú povinní informovať antidopingovú agentúru o mieste svojho pobytu. Antidopingová agentúra môže športovca testovať doma, na tréningu alebo na súťaži. Ak športovec tieto informácie neposkytne alebo sa trikrát v priebehu 12 mesiacov nenachádza tam, kde nahlásil, tiež sa dopustí porušenia antidopingového pravidla.

Podanie alebo pokus o podanie zakázanej látky alebo metódy:

Akákoľvek osoba, ktorá pomáha alebo povzbudzuje športovca v užívaní dopingu alebo poskytuje športovcovi zakázanú látku, bude obvinená z porušenia antidopingového pravidla.

Spoluúčasť alebo pokus o spoluúčasť:

Znamená to asistovanie, nabádanie, pomáhajúce, navádzanie, pripravovanie, zakrývanie alebo akýkoľvek iný typ úmyselnej spoluúčasti, ktorý by viedol k porušeniu antidopingových pravidiel.

Zakázané združovanie:

Športovec alebo iná osoba, ktorá porušila antidopingové pravidlá sa nesmie združovať s ostatnými športovcami, trénovať ani byť prítomný na športovisku počas doby zákazu činnosti. Tento bod sa neuplatňuje vo výnimočných prípadoch, ako je napríklad vzťah dieťa – rodič alebo manžel – manželka.

Odrádzanie od oznámenia porušenia úradom alebo pomsta za oznámenie porušenia úradom zo strany športovca alebo inej osoby:

Tento článok má chrániť osoby, ktoré oznámia porušenie antidopingových pravidiel alebo spáchanie trestného činu, ale nechráni osoby, ktoré vedome oznamujú nepravdivé informácie. Pomsta zahŕňa napríklad činnosti, ktoré ohrozujú fyzické alebo duševné zdravie alebo ekonomické záujmy oznamovateľov, ich rodín alebo spoločníkov.

Aktivita:

Na úvod požiadajte študentov, aby v malých skupinách alebo jednotlivu porozmýšľali, čo podľa nich slovo doping znamená. Na tabuľu napíšte slová DEFINÍCIA, PRÍKLADY a DOPINGOVÉ PRÍPADY alebo použite predtlačný pracovný list, ktorý je uvedený na konci lekcie.

V časti **definícia** nechajte študentov voľne pomenovať, čo všetko podľa nich môže slovo doping charakterizovať. Môžu uviesť aj netypické príklady, ako napríklad, že dopingom je aj skrátenie si trasy počas bežeckých pretekov a podobne. Následne študentov vyzvite, aby sa pokúsili napísať definíciu dopingingu tak, ako by sa mohla objaviť v slovníku.

V časti **príklady** sa študenti snažia uviesť príklady toho, čo všetko môže športovec užiť ako dopingovú látku. Spýtajte sa študentov či si môže športovec pomôcť aj nejakou zakázanou metódou. Prejdite si všetky porušenia antidopingových pravidiel a nech si študenti pripravujú príklady, ktoré sa objavili v médiách. Študenti môžu porovnať porušenie antidopingových pravidiel aj s porušením pravidiel v bežnom živote. Porovnajcie dôsledky, ktoré majú ekonomický alebo sociálny dopad na samotného športovca a bežného človeka.

V časti **dopingové prípady** by študenti mali uviesť konkrétne dopingové prípady, o ktorých počuli.

Na záver prediskutujte so študentmi ich odpovede.

Možné odpovede:

Definícia:

- *Užívanie liekov, látok, aby sa z vás stal lepší športovec*
- *Užívanie zakázaných liekov*

Príklady:

- Steroidy
- hGH (ľudský rastový hormón)
- EPO
- Marihuana

Prípady dopingu:

- kanadský šprintér Ben Johnson (1988)
- americký cyklista Floyd Landis (2006)
- východonemeckí športovci v 70. a 80. rokoch
- americká šprintérka: Marion Jones (2008)
- ruská tenistka Maria Sharapova (2016)
- vyšetrovanie porušenia antidopingových pravidiel prostredníctvom informátorov tzv. „whistleblowers“ a ich ochrana
- prípad Aderlass – spojenie disciplinárneho športového postihu a policajného vyšetrovania

Poznámka: Ďalšie prípady dopingu nájdete napríklad na wikipédii (http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_athletes_found_guilty_of_using_banned_drugs). Hoci tento zoznam nie je oficiálny ani úplný, obsahuje mnoho dopingových prípadov športovcov, ktorí boli pozitívne testovaní na prítomnosť zakázanej látky. Aktuálny zoznam športovcov, ktorí porušili antidopingové pravidlá nájdete na stránke www.antidoping.sk. Zoznam zakázaných látok a metód nájdete na stránkach Antidopingovej agentúry SR a praktické overovanie týchto látok v liekoch si môžu študenti vyskúšať na stránke www.zakazanelatky.sk. Zároveň môže učiteľ využiť všetky vzdelávacie materiály, ktoré sú dostupné na stránke www.antidoping.sk, ako aj zorganizovať pre študentov besedy so zamestnancami agentúry spolu so známymi športovcami.

Diskusia:

Po tom, ako mali študenti priestor prezentovať svoje definície dopingu, poskytnite im definíciu WADA:

„Doping je porušenie jedného alebo viac antidopingových pravidiel.“

Vyzvite študentov, aby porovnali svoju definíciu s definíciou WADA. Upozornite študentov na skutočnosť, že doping nie je len užitie zakázanej látky s cieľom zvýšenia výkonnosti.

Pracovný list: Čo je doping ?

Možno ste už počuli termín doping. Čo to znamená? Dokážete definovať doping? Viete si predstaviť nejaké príklady toho, ako sa ľudia dostávajú do styku s dopingom? Poznáte nejaké príklady dopingových prípadov?

Definícia:

Príklady:

Dopingové prípady:

LEKCIA 2:

História dopingu

Informácie:

Doping je súčasťou športu od jeho vzniku. Predpokladá sa, že počiatky dopingu siahajú až do čias starovekého Grécka, kde športovci už vtedy používali špeciálne diéty a elixíry, aby zlepšili svoj športový výkon a zdolali súpera. Na začiatku 20. storočia už bolo zrejmé, že sa užívanie drog v športe musí začať kontrolovať.

V roku 1928 bola atletika prvým športom, ktorý zakázal používanie podporných látok. Problémom bolo, že ak niečo zakážeme, ale nevieme to odkontrolovať a následne dokázať porušenie zakázu, nedokážeme budovať čistý šport bez dopingu. Bolo to veľmi zvláštne obdobie, kedy boli niektoré látky zakázané, ale nebolo možné zistiť či ich športovci užívajú.

V roku 1960 zomrel počas olympijských hier cyklista, pričom táto tragická udalosť sa spájala práve s užitím veľkého množstva zakázaných látok na podporu športového výkonu. Táto skutočnosť vyvinula tlak na športové organizácie, aby sa začal doping v športe odhaľovať. V roku 1966 boli cyklistika a futbal prvými športovými federáciami, ktoré začali testovať športovcov na majstrovstvách sveta.

Nasledujúci rok začal Medzinárodný olympijský výbor plánovať testovanie na olympijských hrách. Prvé testovanie bolo zavedené na zimných olympijských hrách v Grenobli a na letných olympijských hrách v Mexiku v roku 1968.

Testosterón bol po prvýkrát vyrobený v Nemecku v roku 1935 a v medicíne sa používal na liečbu depresie. Užívanie steroidov vrcholovými športovcami začalo pravdepodobne začiatkom 50-tych rokov. V 70-tych rokoch už športovci steroidy bežne užívali. Prvá analýza na detekciu steroidov bola zavedená v roku 1974 a Medzinárodný olympijský výbor steroidy zakázal v roku 1976. Od tohto momentu bolo mnoho športovcov diskvalifikovaných práve za dokázanie užitia anabolických steroidov, ale ani samotné testovanie nezabránilo niektorým športovcom podvádzať. V niektorých krajinách sa začali rozvíjať štátom podporované dopingové programy, ktoré na jednej strane športovcom poskytovali dopingové látky, a zároveň robili všetko preto, aby ich športovci neboli odhalení. V 80-tych rokoch začali anabolické steroidy užívať aj rekreační športovci, predovšetkým mladí muži, ktorí chceli zlepšiť nielen svoj športový výkon, ale aj fyzický vzhľad.

V roku 1988 bol kanadský šprintér Ben Johnson na olympijských hrách v Soule v Južnej Kórei pozitívne testovaný na zakázaný steroid stanozolol, za čo mu bola odobratá zlatá medaila. Táto udalosť pritiahla veľkú pozornosť verejnosti a označuje sa zlomový bod v boji proti dopingovému.

V 90. rokoch sa začali používať nové zakázané látky a metódy, ktoré sa nedali zistiť v odobraných vzorkách. Jednou z takýchto možností je krvný doping. Krvný doping znamená, že športovec mení zloženie svojej krvi, aby zlepšil svoju výkonnosť. Medzitým športovci používali nové lieky, ako napríklad EPO (erythropoetín) alebo ľudský rastový hormón (hGH). S pomocou špičkových vedcov sa v súčasnosti používajú nové a presnejšie metódy detekcie, vďaka čomu je užívanie dopingov vo vrcholom športe stále ťažšie a riziko odhalenia podvádžania je veľmi vysoké.

Je dôležité vedieť, že k boju proti dopingov v športe prispievajú nielen vedci, ale aj vlády jednotlivých krajín. V roku 1963 Francúzsko ako prvé zaviedlo antidopingové pravidlá. Nasledovali ďalšie krajiny. Problém bol v tom, že krajiny nedodržiavali rovnaké pravidlá.

V roku 1999 vznikla Svetová antidopingová agentúra (WADA), aby zabezpečila, že sa všetky krajiny a všetky športy budú riadiť rovnakými antidopingovými pravidlami. Tento súbor pravidiel sa teraz nazýva Svetový antidopingový kódex (Kódex). Poslaním organizácie WADA je propagovať, koordinovať a monitorovať boj proti dopingov v športe na celom svete.

Aktivita:

Nechajte študentov, aby si prečítali stručnú históriu dopingov a pripravili časovú os znázorňujúcu dôležité udalosti v dopingovej histórii. Študenti sa môžu rozhodnúť, aké intervaly naznačia, či už konkrétne roky alebo desaťročia. Študentov môžete rozdeliť aj do dvoch skupín, pričom jedna skupina vypracuje časovú os dopingov a druhá vypracuje časovú os antidopingov.

Diskusia:

Vyzvite študentov, aby vyjadrili svoj názor na históriu dopingov a antidopingov. Pokúste sa ich naviesť k zisteniu, že história antidopingov musela dobiehať históriu dopingov. Môžete im uviesť podobný príklad aj z bežného života.

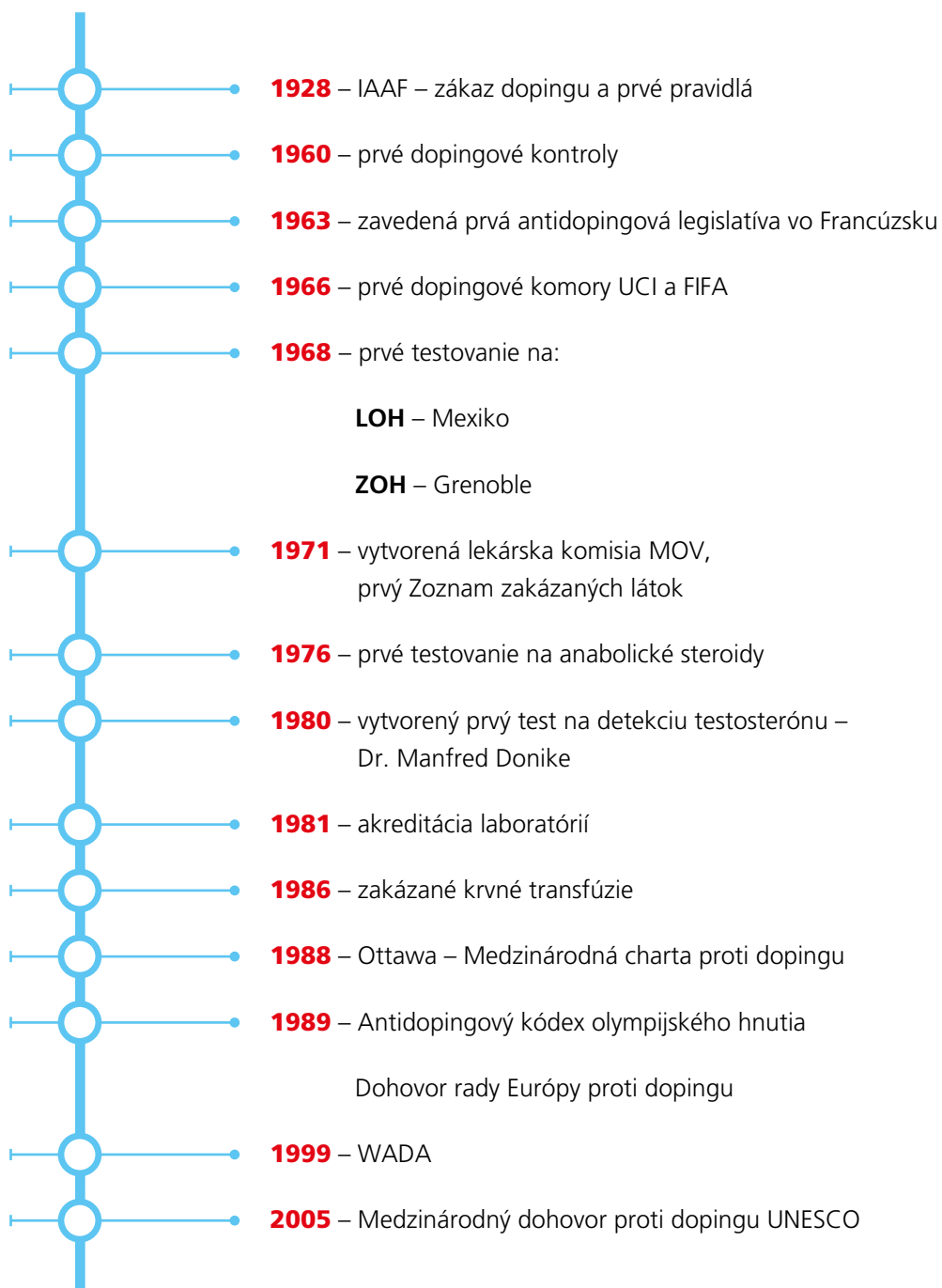
- V počítačovom svete tiež najskôr vzniká vírus a až následne začne skupina expertov vyvíjať antivírus.
- V medicíne máme infekčné ochorenia. V prvom kroku sa identifikuje baktéria, ktorá toto ochorenie vyvoláva a hľadá sa účinné antibiotikum.

Spýtajte sa študentov, čo v nich téma dopingu vyvoláva. Ako vnímajú širšiu definíciu dopingu?

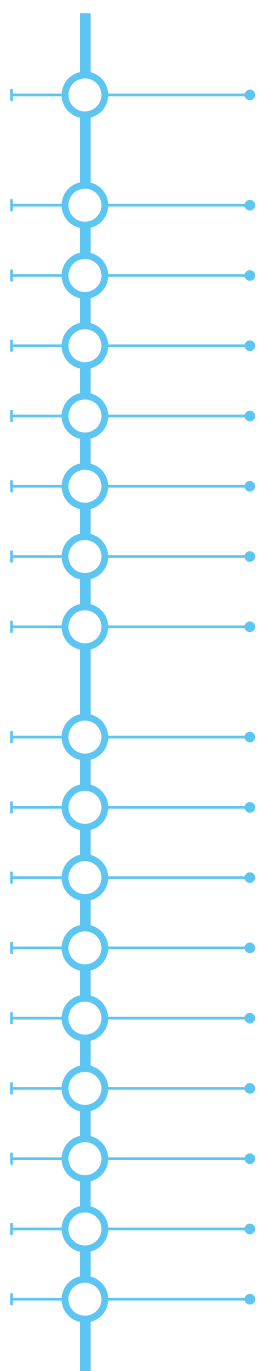
- Myslia si, že antidopingové pravidlá sú spravodlivé?
- Prečo v športe existujú pravidlá?
- Koľko percent dopujúcich športovcov je zachytených na celom svete?
- Myslíte si, že športovci, ktorí dopujú budú odhalení a potrestaní?
- Spýtajte sa ich či sú podľa nich antidopingové pravidlá spravodlivé z pohľadu potrestaného športovca a športovcov, ktorí pravidlá dodržiavajú.
- V spoločnosti sa niekedy vyskytne názor, že antidoping je zbytočný. Aj tak všetci podvádžajú. Nech si športovci berú, čo chcú. Čo by sa stalo, keby sa všetci rozhodli ignorovať pravidlá?
- Diskutujte so študentmi, prečo aj niektorí tréneri, lekári a ostatný sprievodný personál porušujú antidopingové pravidlá.
- Zamyslite sa nad tým či je možný aj iný systém ochrany čistého športu.

Poznámka: Opäť môžete študentom priblížiť problematiku antidopingu z bežného života. Tentokrát si pomôžeme dopravnými pravidlami. Na cestách máme značky, ktoré obmedzujú povolenú rýchlosť. Šoféri majú tieto pravidlá dodržiavať. Šoféri niekedy tieto pravidlá porušujú, ale vedia, že ich môžu namerať policajti a príde trest. Znamená to, že by polícia nemala kontrolovať rýchlosť? To isté platí aj pre alkohol. Na Slovensku máme nulovú toleranciu. Polícia kontroluje alkohol v dychu, napriek tomu niektorí vodiči sadnú za volant pod vplyvom alkoholu. Znamená to, že polícia to nemá kontrolovať, pretože niektorí šoféri to aj tak spravia?

ANTIDOPING

DOPING

-
- 776 pred Kr.- 393 pred Kr.** – Staroveké Grécko – ópium, huby, alkohol, koka
 - 1886** – úmrtie cyklistu – dôsledkom trimetylu
 - 1889** – prvýkrát sa slovo doping objavilo v anglickom slovníku
 - 1904** – maratónec zomrel po požití strychnínu a alkoholu
 - 1933** – slovo doping v Beckmansovom slovníku
 - 1952** – prvé správy o anabolikách na OH Helsinky
 - 1960** – na OH v Ríme – zomrel Kurt Jensen
 - 1963** – publikovaný zoznam zakázaných farmakologických skupín látok
 - 1967** – Dick Howard zomrel na predávkovanie heroínom
 - 1974** – steroidy pridané na zoznam
 - 1983** – testosterón zaradený na zoznam
 - 1985** – diuretiká
 - 1988** – Ben Jonson
 - 1989** – kanabinoidy zaradené na zoznam
 - 1989** – rastový hormón pridaný na zoznam
 - 1992** – beta-2 agonisty (napr. klenbuterol)
 - 2008** – biologický pas športovca

LEKCIA 3:

Hlavní hráči v boji proti dopingmu

Účelom tejto hodiny je oboznámiť študentov s bojom proti dopingmu. Študenti sa zoznámia s typmi organizácií, ktoré bojujú proti dopingmu, ako aj dôležitými dokumentmi, ktoré podporujú boj proti dopingmu. Študenti sa oboznámia najmä so Svetovou antidopingovou agentúrou a Svetovým antidopingovým kódexom.

Kto bojuje s dopingom?

Informácie:

Existuje mnoho typov organizácií, ktoré bojujú proti dopingmu. Každý typ organizácie má svoju osobitnú úlohu.

Na začiatok vysvetlite študentom, že v predchádzajúcej lekcii ste sa zaoberali definíciou dopingmu a jeho históriou. Spýtajte sa študentov či si pamätajú niektorú z organizácií, ktoré už boli spomenuté v súvislosti s bojom proti dopingmu:

- Medzinárodná atletická federácia (IAAF),
- Medzinárodná cyklistická únia (UCI),
- Medzinárodná futbalová únia (FIFA),
- Medzinárodný olympijský výbor (lekárska komisia MOV),
- Vlády (krajiny),
- Svetová antidopingová agentúra (WADA).

Vysvetlite študentom, že ide o súčasť antidopingového príbehu. Existujú tri kategórie organizácií, ktoré bojujú proti dopingmu, pričom každá z nich plní isté úlohy a má odlišné dokumenty, ktoré definujú antidopingové pravidlá.

Kategórie organizácií zahŕňajú:

- verejné orgány,
- špecializované antidopingové organizácie,
- športové organizácie.

Boj proti dopingu v športe je boj na rôznych úrovniach rôznych organizácií.

Organizácie zastupujúce vlády a športové hnutie sú zapojené do medzinárodného a národného boja proti dopingu v športe. V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad rôznych zúčastnených organizácií:

	Verejné orgány	Anti-Doping	Šport
Medzinárodné	UNESCO	Svetová antidopingová agentúra (WADA)	Medzinárodný olympijský výbor, medzinárodné športové federácie, organizátori významných podujatí
Národné	Vlády jednotlivých krajín	národné antidopingové agentúry, regionálne antidopingové organizácie	národný olympijský výbor, národné športové zväzy

Hlavné dokumenty, ktoré poskytujú športovým organizáciám a vládam usmernenie v oblasti boja proti dopingu sú:

- Svetový antidopingový kódex, ktorý poskytuje usmernenie pre športové hnutie
- **Dohovor proti dopingu Rady Európy** ako štátna podpora v boji proti dopingu v športe
- Kodaňská deklarácia
- Medzinárodný dohovor UNESCO proti dopingu v športe, ktorý poskytuje usmernenie vládam jednotlivých krajín.

UNESCO Medzinárodný dohovor proti dopingu v športe	Svetový antidopingový kódex
Zahŕňa verejné orgány.	Zahŕňa Medzinárodný olympijský výbor, Medzinárodný paralympijský výbor, národné antidopingové agentúry, medzinárodné športové federácie a organizátorov významných podujatí.
Verejné orgány navrhujú postupy a nariadenia na vykonávanie dohovoru vo svojej krajine.	Aby organizácie mohli prijať Kódex, musia zabezpečiť, aby mali antidopingové pravidlá, ktoré sú v súlade s Kódexom.

Každá organizácia má osobitné úlohy a zodpovednosti pri zabezpečovaní toho, aby bol šport bez dopingu. Schéma uvedená nižšie ukazuje typ činností, za ktoré je každá skupina organizácií zodpovedná.

Aktivita 1:

Študentov rozdelíme do dvoch skupín. Jedna skupina bude mať za úlohu nakresliť alebo popísať štruktúru medzinárodného športového hnutia a národného športového hnutia vo vzťahu k antidopingovým pravidlám. Druhá skupina bude mať za úlohu popísať alebo nakresliť úlohu vládných inštitúcií v boji proti dopingu v športe na medzinárodnej a národnej úrovni.

Aktivita 2:

Vyberte šport podľa vášho výberu (jednotlivo alebo v skupinách) a uveďte zoznam základných pravidiel, podľa ktorých sa hra alebo šport hrá.

- Kto určuje či boli tieto pravidlá porušené?
- Aké sú dôsledky porušenia pravidiel?
- Existujú nejaké pravidlá, ktoré by ste zmenili a aký by to malo vplyv?
- Spojte dva tradičné športy a vytvorte novú hru. Uveďte kľúčové pravidlá, ktoré by určovali spôsob hrania tejto hry. Ako by doping ovplyvnil vašu hru?

Kľúčové otázky môžu zahŕňať, ktorý orgán alebo organizácia stanovuje pravidlá? Aký je účel pravidiel? Ako sa dodržiavajú pravidlá? Aká je úspešnosť týchto pravidiel pri dosahovaní ich cieľov?

Diskusia:

Jednotlivé skupiny odprezentujú svoje závery a následne sa bude diskutovať, prečo bolo nutné podpísať uvedené Dohovory a zriadiť nezávislú Svetovú antidopingovú agentúru.

Mnohí odporcovia súčasného systému antidopingovej regulácie tvrdili, že „bitku nemožno nikdy vyhrať“ a že namiesto zavedenia finančne náročného systému kontroly pre tých, ktorí sa zúčastňujú na športe, by bolo v spoločnosti ľahšie jednoducho umožniť všetkým, aby bol doping povolený, a tým by sa vytvorili rovnaké podmienky pre všetkých. Zvážte vyššie uvedený návrh. Prejdite si scenár a napíšte, ako si myslíte, že by šport vyzeral, ak by k tejto zmene pravidiel došlo.

- Ktoré z vašich hodnôt by boli napadnuté?
- Ako to zodpovedá vášmu účelu športu?
- Aké by boli následky zmeny tohto pravidla?
- Bol by výsledok lepší alebo horší ako súčasný stav?

Svetová antidopingová agentúra (WADA)

Medzinárodná nezávislá organizácia vytvorená na podporu, koordináciu a monitorovanie boja proti dopingu v športe.

Vláda	Športové a antidopingové organizácie
• testovanie • regulácia výživových doplnkov • finančná pomoc • regulácia manufaktúry a obchodovania • zásady správania • vzdelávanie • informovanosť • výskum	• testovanie • sankcie • vzdelávanie • informovanosť • identifikácia trendov a rizík

Svetový antidopingový kódex

Svetový antidopingový kódex, ktorý sa bežne označuje ako „Kódex“, bol vytvorený s cieľom zabezpečiť, aby športovci vo všetkých krajinách a všetkých športoch podliehali rovnakým antidopingovým pravidlám a postupom.

Kódex definuje, čo predstavuje porušenie antidopingového pravidla. Doping nie je obmedzený len na užívanie zakázanej látky, ale zahŕňa napríklad tiež:

- držanie, používanie alebo pokus o použitie zakázanej látky,
- odmietnutie alebo marenie testovania,
- obchodovanie so zakázanými látkami,

- 3x nezastihnutie počas mimosúťažného testovania (do 12 mesiacov),
- manipuláciu s procesom testovania,
- povzbudzovanie alebo pomoc športovcovi pri dopingu alebo poskytovanie zakázanej látky športovcovi,
- zakázané združovanie.

V Kódexe sa uvádza, aké sankcie sa musia ukladať za rôzne typy porušení a opisujú ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na uloženie sankcie.

Rôzne druhy sankcií:

- **Držba alebo používanie zakázanej látky:** minimum je pokarhanie (s preukázaním kontaminovaných výrobkov na určených látkach), štandard – 2 až 4 roky
- **Odmietnutie testovania:** štandard - 4 roky
- **Obchodovanie s dopingom:** prvé porušenie - 4 roky do života
- **3x neposkytnutie informácií o mieste pobytu - whereabouts failure (do 12 mesiacov):** prvé porušenie - 2 roky
- **Manipulácia s testovacím procesom:** štandard - 4 roky
- **Povzbudzovanie alebo pomoc pri dopingu alebo poskytovaní dopingovej látky:** štandardne 2 až 4 roky
- **Podávanie zakázanej látky:** štandard 4 roky až doživotný
- **Zakázané pridruženie:** štandard 2 roky

Medzinárodný dohovor proti dopingu v športe

Športové hnutie spolupracuje s vládami na ochrane práv čistých športovcov bojom proti dopingu v športe. V roku 2004 športové hnutie prijalo Svetový antidopingový kódex, dokument harmonizujúci antidopingové pravidlá a predpisy vo všetkých športoch a vo všetkých krajinách sveta.

Keďže mnohé vlády nemohli byť právne viazané mimovládny dokumentom, akým je Kódex, bolo nadviazané partnerstvo s Organizáciou spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) a vznikol Medzinárodný dohovor UNESCO proti dopingu v športe.

Dohovor umožňuje vládam zosúladiť svoju domácu legislatívu s Kódexom a pokračovať tak v harmonizácii športových a verejných právnych predpisov v boji proti dopingu v športe.

Dohovor, ktorý bol vypracovaný a implementovaný rekordným tempom, bol prijatý v októbri 2005. Aby tento dohovor nadobudol platnosť, musí ho ratifikovať 30 krajín. Dohovor oficiálne nadobudol účinnosť 1. februára 2007.

WADA sa 12. novembra 2008 pripojila k UNESCO, aby oslávila míľnik 100. krajiny, ktorá ratifikovala dohovor.

6. mája 1993 podpísala Slovenská republika Dohovor proti dopingu Rady Európy ako medzinárodný záväzok a o mesiac, 8. júna 1993 bola na podpis vydaná Slovenská charta proti dopingu.

Posledným, ale veľmi dôležitým momentom bolo pre Slovenskú republiku podpísanie Medzinárodného dohovoru proti dopingu UNESCO dňa 1. marca 2007. Tento dokument patril k významnému medzinárodnému záväzku, z ktorého v mnohom čerpali aj vnútroštátne zákonné úpravy, ktoré postupne upravovali antidopingovú reguláciu.

Doplnková aktivita: Ako doping zmenil históriu?

Vyzvite študentov, aby si každý vybral jeden zaujímavý dopingový prípad a pokúsil sa ho analyzovať. Ako príklad môžete uviesť nasledujúce otázky:

- Aké látky športovec užil?
- Ako bol doping zistený?
- Na akom podujatí bola športovcovi odobraná vzorka?
- Aký dopad mal doping na športovcovu kariéru?
- Akú sankciu športovec dostal?
- Bola športovcovi odobratá medaila? Kto v skutočnosti vyhral?
- Ovplyvnil tento dopingový prípad smerovanie antidopingového hnutia?